

Jézus Szent Szívének ünnepe

Ef 3,8-12.14-19

„Tőle származik minden közösség az égben és a földön”

⁸Nekem, az összes szent közül a legkisebbnek jutott osztályrészül a kegyelem, hogy Krisztus felfoghatatlan gazdagságát hirdessem a pogányoknak, ⁹és felvilágosítsak minden emsbert, hogyan valósult meg ez a titok, amely kezdettől fogva el volt rejtve az Istenben, a mindenség teremtőjében, ¹⁰hogyan most az Egyház által az Isten szerfölkött sokretű bölcsessége nyilvánvalóvá legyen a mennyei fejedelemségek és hatalmasságok előtt. ¹¹Ez volt az ő örök szándéka, amelyet Krisztus Jézusban, a mi Úrunkban megvalósított ¹²a benne való hit által van bizalmunk és biztonságos utunk Istenhez. ¹⁴Ezért meghajtom térdemet az Atya előtt; ¹⁵tőle származik minden közösség az égben és a földön. ¹⁶Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjetek benső emberré, ¹⁷hogyan a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s gyökeret verjeteK és alapot vesseteK a szeretetben. ¹⁸Akkor majd fel tudjátok fogni az összes szenttel együtt, mi a szélesség és a hosszúság, a magasság és a mélység, ¹⁹megismeriteK Krisztusnak minden értelmet meghaladó szeretetét, és betelteK az Isten egész teljességével.

Jézus Szent Szívének tiszteletére vonatkozó alapszöveg a János-evangélium 19. fejezetének 33–37. verse: „Amikor azonban Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt. Ezért nem törték meg a lábszárát, hanem a 34. vers szerint az egyik katona oldalába döfte a lándzsáját. Nyomban vér és víz folyt belőle.” Főleg Szent Pál és Szent János írásai nyomán, legkorábban a XI. században a bencés és ciszterci lelkiségben jelenik meg, Anzelm és Bernard elmélkedésiben is visszatér, majd a ferences, domonkos és karthauzi szerzetesek is átvesszik ezt a jámborsági formulát. A késő középkori német misztikára vezethető vissza, és kapcsolatban áll a Biblia Énekek éneke könyvének misztikus értelmezésével, különösképpen Alacoque Szent Margit látomásaihoz kapcsolódik, amelyeket 1673 és 1675 között élt át, amikor szentáldozáshoz járult. Mivel Margitnak jezsuita lelki vezetője volt, a jezsuiták terjesztették a kultuszt, de a Jézus Szíve-tisztelet elterjesztésén munkálkodott Eudes Szent János is. A Jézus Szíve-litánia létezik az anglikán liturgiában is, melyet az anglikánok a katolikusoktól vettek át.

Jézus személyéről való elmélkedés prózai változata a szenvedéstörténet. A személyének titkát igyekeznek megfejteni a levéllirodalom

himnuszai: a filippi (2,6–11) és a kolosszei (1,14–20) levélben található a legszebb költői elmélkedések Jézus személyéről és példamutatásáról. Ezek az elmélkedések egyrészt Jézust az Isten világába kívánják elhelyezni, másrészt üdvtörténeti szerepét igyekeznek megfejteni. A szerző saját elmélkedésének eredményét foglalja össze Jézusról, a kezdettől fogva Istenben elrejtett titokról, Isten örök szándékának földi megvalósulását hirdeti Krisztusban. Az eredeti isteni terv az időben, egy bizonyos ponton jelenik meg, bár öröktől fogva el volt tervezve. A szerző Jézus Krisztusért az Atyának mond köszönetet. Jézus lelkének megismerése a belső embert erősíti minden megkeresztelt emberben. A belső ember, lelki ember szinonimának számítanak a levélirodalomban. Jézus megismerése lehetetlen az azonosulási vágy felébredése nélkül, ezt az azonosulást nevezi a szerző Krisztus bennünk lakásának. Jézus legjellemzőbb emberi érzése a bűnösökkel és minden emberrel érzett szolidaritás, ugyanakkor az Atyával, az Istennel való bensőséges egység. Ennek az érzésnek a megtapasztalását jelenti Jézus személyével való bensőséges ismeret. Amikor a világot szemléljük, és az embereket megítéljük, akkor mindig leginkább azoknak a szemlélete hat ránk, akiket szimpatikusnak tartunk, és barátainkként kezelünk. Tőlük még azt is elfogadjuk, ami bennünket is kritikusan érint. Jézus tudta, az emberek, a bűnösök is attól fogadják el a legjobban a kritikát, akikről érzik, hogy szeretik őket. Az ellenség kritikája védekezésre vagy kritikára indít, támadást eredményez, és igen ritkán vezet belátáshoz. Jézust nem öncélúan ismerték és ismertették a keresztények. Amikor róla beszéltek, egyben feltárták a szívükben hordozott Jézus-megértést is. A Jézus-irodalom nemcsak Jézus személyének egy-egy kevésbé ismert oldalát tárja fel, hanem a Megváltó személyén elmélkedő keresztény ember lelki mélységeiről is közvetlen információt ad.

Olyan korban élünk, amikor az ismeretanyag, az adatszerű információk felértékelődnek. Sokan megfedkeznek, hogy az adatszerű információk csak akkor válnak érthetővé, ha ismerjük azt a szemléletmódot és rendszert, amelybe be kell őket illeszteni. A sok adatszerű ismeret, személetünket széttöredezetté tette. Nincs átfogó képünk a világról és az emberről, sőt saját magunkról sem. Viselkedésünket utánzás alapján alakítjuk ki, ez az utánzás egyben nem csupán adatszerű információk átvételét jelenti, hanem szemléletmódok és viselkedési szabályok átvételét is. Sokan tanulmányozzák a mai csillagokat, a szenteket helyettesítő sztárokat, és azok viselkedésmódja jobban befolyásolja életünket, mint azt gondolnánk. Jézus személyének, szívének tanulmányozása és a vele való azonosulás nemcsak a keresztény világnézet jobb kialakulásához vezet, hanem a mi lelkünket is olyan új érzésekkel gazdagítja,

amelyre képtelenek lennének csak a szentek és főleg csak korunk hírességeinek tanulmányozása által. Jézus szívét megismerve magunkban, új érzéseket fedezünk fel, amelyeket eddig még nem ismertünk, és talán nem is hittük, hogy az irgalomnak, a megbocsátásnak és az istenközeliségnek olyan érzéseihez vezet bennünket, amely bennünk is megvan, csak fel kell fedoznünk Krisztus által.